

2024 NK TEGELWIPPEN

Doe jij al mee met het NK Tegelwippen?

Het is hartje zomer, de ideale tijd om verkoeling te zoeken in je tuin. Wist je dat een groene tuin veel koeler is dan een tuin vol tegels? Bovendien trekt een tuin met planten allerlei dieren aan, zoals insecten en vogels. En het ziet er ook nog eens mooi uit! Ben je benieuwd hoe je je tuin groener kunt maken? Lees dan de tips en trucs in deze NK Tegelwip-spread en ontdek hoe anderen hun tuin hebben vergroend. Dus waar wacht je nog op? Tegels eruit en groen in!

Binnentuin dbieb: ontstaan vanuit duurzaamheid en liefde voor de natuur

Enkele jaren geleden verhuisde de bibliotheek, ook wel bekend als dbieb, naar de Blokhuispoort in Leeuwarden. Een oude gevangenis is echter niet direct geschikt als bibliotheek vanwege de kleine hokjes, gangen en ruimtes. Voor veel van deze ruimtes werd een oplossing gevonden, maar de grond in de ommuurde binnentuin bleef een uitdaging. Ayesha van het programmeringsteam bij dbieb vond dit jammer en besloot in actie te komen.

"De binnentuin van dbieb heeft geen 'normale' grond. De hele oppervlakte is bezaaid met puin en bedekt met een dun laagje zand. Dit is niet ideaal voor planten.

Wil je toch iets planten, dan moet je al het puin met een graafmachine verwijderen of nieuwe grond storten. dbieb besloot dit plan voorlopig niet uit te voeren."

Ontstaan van iets moois

In de tussentijd zag Ayesha dat er in de binnentuin van alles begon te groeien. Ze ontdekte dat met weinig middelen al een mooi gebied kon ontstaan. "De kunst is om de tuin zijn gang te laten gaan. Hierdoor groeien eerst de pionierplanten, de eerste planten die in een gebied verschijnen. Jaar na jaar wordt de grond sterker en voedzamer en is er meer ruimte voor andere soorten planten en beestjes."

Ga naar www.groenleeftinleeuwarden.nl/dbieb of scan de QR-code hieronder voor het hele verhaal.

Geen groene vingers? Geen probleem!

Als de tegels zijn gewipt, is het tijd voor de volgende stap: groen erin! Maar je hebt het vast wel eens meegemaakt: je probeert een buitenplant goed te verzorgen, maar als die uiteindelijk doodgaat, denk je dat je geen groene vingers hebt. Dat hoeft niet zo te zijn! Zet je deze makkelijke buitenplanten op de juiste plek, dan zullen ze weinig moeite kosten en goed groeien:

Planten voor een zonnige tuin

Omdat het alsmaar warmer wordt, is het steeds belangrijker om planten in je tuin te zetten die goed tegen de zon kunnen. Zo hoef je minder water te geven en blijft je tuin de hele zomer mooi, hoe heet het ook is.

- Lavendel
- Zomeraster
- Rode Zonnehoed

Planten voor een droge tuin

Houd in gedachten dat, hoe goed planten ook tegen droogte kunnen, jonge planten kwetsbaarder zijn dan volwassen planten. Plant nieuwe planten daarom bij voorkeur in de herfst. Zo kunnen ze de droogte de komende jaren beter aan.

- Vekkruid
- Schoenlappersplant
- Prikneus
- Vlinderstruik

Planten voor een natte tuin

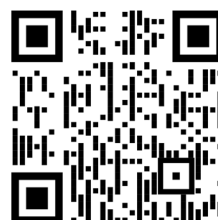
Veel planten kunnen niet goed tegen te natte grond. Dit is vooral een probleem als de grond lang nat blijft, zoals bij kleigrond of rond een vijver. Maar ook voor deze plekken zijn er geschikte planten.

- Daglelie
- Kattenstaart
- Hartlelie

Tip: Door regelmatig water te geven, maak je je planten 'lui'. Geef in lange droge periodes liever enkele keren veel water dan regelmatig een beetje. Planten in potten mag je wel regelmatig water geven!

Benieuwd welke planten nog meer makkelijk te verzorgen zijn? Scan dan de QR-code hiernaast.

Eerste ecosloot van Nederland geopend in Leeuwarden!

Op vrijdag 12 juli werd de allereerste ecosloot van Nederland feestelijk geopend in Leeuwarden. Deze bijzondere sloot bevindt zich langs de Nicolaas Beetsstraat tussen de geluidswerende hederaschermen en oude hekwerken van het WTC. Deze groene sloot heeft een regelbare waterstand, wat zorgt voor veel ecologische mogelijkheden. Bijna alle materialen die gebruikt zijn, komen van gemeentelijke projecten. Zo zijn alle materialen duurzaam hergebruikt. Onder de sloot liggen tegels van het NK Tegelwippen, gekapte boomstammen, stronken, en stenen. Deze materialen zijn zorgvuldig neergelegd wat helpt bij de opvang en afvoer van water.

De gemeente is in overleg met de buurt om te onderzoeken of de ecosloot op bepaalde dagen kan worden opengesteld voor geïnteresseerden. Momenteel is de sloot niet toegankelijk voor het publiek, maar je kunt deze achter het hek bekijken.

Een vleermuizendeskundige was ook betrokken bij het project. Studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein hielpen mee en volgen nauwkeurig hoe de sloot beheerd wordt en wat de resultaten zijn. Dit is niet alleen interessant voor de buurtbewoners, maar ook voor de studenten zelf. Deze unieke 'dichte sloot' is namelijk een primeur in Nederland!

Rond de sloot zijn diverse planten geplant, zoals oude appel en perenrassen, bessen- en hazelnootstruiken, inheemse en ramblerrozen, keukenkruiden en inheemse kruidachtige planten. Takken begroeid met mossen bieden een fijne plek voor egels, padden en salamanders.

De aanleg van de ecosloot is uitgevoerd door de buitendienst van de gemeente Leeuwarden. Er is een bord geplaatst die is gemaakt door Vizier op Werk.

Ook een groene tuin? Zelfs met weinig tijd en geld lukt het

Veel mensen denken dat een groene tuin veel tijd en moeite kost. Dat je uren bezig bent met snoeien en bijhouden. Dus lijkt de makkelijkste optie om tegels in de tuin te leggen, zou je denken. Maar niets is minder waar. Een groene tuin is koeler, goed voor de biodiversiteit en hoeft helemaal niet veel werk te zijn. Dat vinden ook burens Baukje en Esther, die hard aan het werk zijn om de buurt te vergroenen.

Ongeveer zeven jaar geleden begon het verstenen van de omgeving rondom de Jacob Binckesstraat waar Baukje en Esther wonen. In de voortuintjes kwamen tegels te liggen en afgelopen jaar werden de klimop hagen vervangen door houten schuttingen. Esther vertelt: "Het was hier vroeger veel groener, het oogt nu misschien netjes, maar wel ontzettend kaal".

In actie

Esther miste het groen zo erg dat ze vond dat er iets moest gebeuren. Ze nam contact op met wooncorporatie Elkien en Bonny, projectmedewerker Steenbreek van de

gemeente Leeuwarden. Samen zetten ze de eerste stappen. Esther en Bonny schreven een brief aan de bewoners waarin ze opriepen om mee te doen met het vergroenen van de buurt.

Projectgroep

Baukje kreeg de brief onder ogen en vond ook dat er iets moest veranderen. "Ik vond het jammer dat de buurt minder groen werd. Ik had allerlei insecten, vogeltjes en zelfs een egel door de tuin lopen. Er kwam altijd van alles op het groen af, dat miste ik."

Meerdere burens reageerden op de brief. Esther en Bonny nodigen hen uit om samen te brainstormen over het vergroenen van de buurt. Ze dachten aan betegelde tuintjes vergroenen, boomspeiegels adopteren van de gemeente, plantpakketten uitzoeken voor bewoners met een balkon en verticaal tuinieren tegen schuttingen of muren.

Tegel eruit, groen erin

Baukje was de eerste van de straat die haar tuin vergroende. Haar tuin wordt ook wel het 'proeftuintje' genoemd. Samen met de projectgroep verving ze 2 vierkante meter tegels door wilde inheemse planten die weinig onderhoud nodig hebben. Deze planten zijn een goede voedingsbron voor veel dieren, zoals insecten en vogels. "Door het vergroenen van de tuin wil ik vooral mijn burens inspireren."

Bij het uitkiezen van planten tipte Bonny haar om gifvrije, biologisch gekweekte soorten te kiezen. Dit is vaak een uitdaging. Veel gangbare planten bevatten nog pesticiden die schadelijk zijn voor vlinders en andere insecten. Gelukkig zijn

planten met het 'On the way to PlanetProof'-logo en die van Cruydhoeck veilige keuzes.

Tegeltaxi

De tegels die uit de tuin zijn gehaald liggen nog naast huis, voor het geval Baukje er een plantenbak van wil maken. Zo niet, dan laat ze de Tegeltaxi komen, die de tegels ophaalt en ergens anders in de gemeente Leeuwarden hergebruikt. Ze is nog niet klaar met haar tuin. "De zijkant van mijn huis is mijn volgende project!" Esther reageert enthousiast: "Mijn vriend gaf al aan te willen helpen als er nog meer tegels uit de tuin gaan."

Buurtactie

Volgend voorjaar houdt de projectgroep een buurtactie. Ze hopen hiermee buurtbewoners op weg te helpen om ook hun tuintje aan te pakken en zo de omgeving mooier te maken. Met Elkien wordt er nog gekeken naar geschikte klimplanten voor aan de schuttingen en het terugplaatsen van begroeiing langs kale muren. Op deze manier wordt de buurt beetje bij beetje weer een stuk groener. "Een groene tuin hoeft niet moeilijk te zijn. Wij als groep willen laten zien dat je met weinig middelen al een grote verandering kunt bereiken."

"Het is zo leuk om de tuin na 40 jaar weer een opknappbeurt te geven"

Hoe leuk is het: een paar vierkante meter tuinoppervlak dat jij en je burens omtoveren tot het mooiste plekje van de wijk. Van een stek-kast tot een heuse kruidenspiraal gemaakt van hergebruikte tegels uit andermans tuin. In het Friese dorp Wergea weten de buurtgenoten Jet, Vivian, Rommy en Julia precies hoe ze dit voor elkaar krijgen.

Rommy vertelt: "Deze wijk is ruim 40 jaar oud en de tuin is altijd van de buurt geweest. Wij zijn al een tijdje actief om ervoor te zorgen dat de tuin er leuk uitziet. Maar hij was op sommige delen zo overwoekerd, het onderhoud werd teveel en de uitdaging om de tuin netjes te houden te groot."

Een nieuw leven

Uiteindelijk hebben de dames subsidie aangevraagd bij Het Oranje Fonds. Toen ze die ontvingen, kregen ze de motivatie terug om de tuin aan te pakken. Zo ontstond het idee voor de kruidenspiraal. Dit is een bouwwerk, met de randen meestal gemaakt van stenen, met kruiden erin. Vanaf de rand loopt de spiraal naar het midden toe omhoog. Rommy legt uit: "Het is een voedseltuin voor mens en dier. We denken steeds na over wat hier moet groeien, met extra aandacht voor de bijen. Imker Jelle helpt ons hierbij!"

Ga naar www.groenleeftinleeuwarden.nl/kruidenspiraal of scan de QR-code voor het hele verhaal.

REGEL DE TEGELTAXI!

VERGROEN JE TUIN/BEDRIJVENTERREIN EN LAAT JE TEGELS GRATIS OPHALEN!

[WWW.GROENLEEF TINLEEUWARDEN.NL/TEGELTAXI](http://www.groenleeftinleeuwarden.nl/tegeltaxi)

Wist je dat je subsidie kunt krijgen als je 25 m² of meer aan tegels, beton of asfalt vervangt door groen? Bij kleinere oppervlaktes kun je met burens een gezamenlijke aanvraag indienen! Verdien €10,- per m², tot wel €5.000,-!